

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudů JUDr. Michala Mazance a JUDr. Jana Passera, v právní věci žalobce: **Ing. M. D.**, zastoupený Mgr. Ing. Václavem Špundou, advokátem se sídlem Praha 5, Viktora Huga 11, proti žalovanému: **velitel Vojenského útvaru 2565 Stará Boleslav**, zastoupený Vojenským úřadem pro právní zastupování Ministerstva obrany, Praha 6, nám. Svobody 471, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 9. 2004, čj. 5230/2004-2565, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2007, čj. 44 Ca 47/2007 – 83,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2007, čj. 44 Ca 47/2007 – 83 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Platebním výměrem Finančního úřadu pro Prahu 5 ze dne 18. 9. 2003, čj. 225855/03/006980/2803-dot.01 bylo Ministerstvu obrany podle § 44 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně některých zákonů (rozpočtová pravidla) a podle § 46 zákona č. 337/1992 o správě daní a poplatků uloženo odvést do státního rozpočtu neoprávněně použité prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu ve výši 380 680,26 Kč. Jak vyplývá z odůvodnění tohoto rozhodnutí neoprávněně použití prostředků spočívalo v tom, že akviziční úřad Ministerstva obrany v roce 2001 nakoupil materiál v tomto rozhodnutí dále uvedený, který měl pořizovací cenu vyšší než 40 000 Kč a dobu použitelnosti delší než jeden rok, přičemž zde uvedené částky uhradil v rozporu se zákonem č. 586/1992 (§ 26 odst. 2) a 563/1991 Sb. za použití zákona č. 218/2000 Sb. (§ 44) z běžných výdajů rozpočtu kapitoly Ministerstva obrany.

Rozhodnutím ředitele VZ 3818 Stará Boleslav ze dne 19. 7. 2004, čj. 65608-43/2004-3818 byl žalobce dle § 107 odst. 1 a § 110 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání uznán povinným zaplatit „k úhradě škody EKŠ 6273818000002 zveřejněné v rozkaze č. 14/04 ředitele VZ 3818 Stará Boleslav“ částku 67 800 Kč.

Rozhodnutím velitele Vojenského útvaru 2565 Stará Boleslav ze dne 22. 9. 2004, čj. 5230/2004-2565 bylo zamítnuto odvolání žalobce a citované rozhodnutí správního orgánu prvního stupně bylo potvrzeno. Jak vyplývá z odůvodnění tohoto rozhodnutí žalovaný spoluodpovědnost žalobce za škodu dovodil z toho, že jako schvalující odborný orgán –funkcionář součásti, do jejíž působnosti účetní operace spadala, svým podpisem stvrdil, že účetní doklad (faktura) byla přezkoušena z věcného a číselného hlediska a je tedy správná, a že fakturované ceny odpovídají podmínkám podle smlouvy, i když souhlas nadřízené součásti (vrchního ředitele finanční sekce Ministerstva obrany) ke smlouvě (k objednávce) „zněl co do způsobu uhrazení na druh prostředků provozu“. Fakturované ceny u dvou uhrazovaných položek se zřetelem na dobu použitelnosti nemohly být z těchto prostředků uhrazeny a tím nemohly odpovídat podmínkám smlouvy. Žalobce tedy neprovedl věcnou kontrolu správně a porušil mj. povinnost stanovenou interním pokynem čj. 43/11-125/HFÚ II/1-1995, příloha č. 1, část 10. Vzhledem k provedení účetní operace (proplacení faktury dodavateli) došlo k porušení § 44 odst. 1 písm. a) zákona č. 218/2000 Sb. a § 24 odst. 1, 2 písm. a) zákona č. 563/1991 Sb.

Žalobou podanou u Krajského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení tohoto rozhodnutí žalovaného. Dovožoval, že ze správního rozhodnutí nevyplývá, jakou konkrétní povinnost zaviněným jednáním porušil, neboť nelze akceptovat pouhé konstatování, že nedbale zkontroloval obsah návrhu objednávky z hlediska zatřídění majetku a že svým podpisem potvrdil, že faktura byla přezkoumána z věcného a číselného hlediska a je správná, a že fakturované ceny odpovídají podmínkám smlouvy. Rozhodnutí není doloženo dostatečnými důkazy a zdůvodněno, nebyla objektivně zhodnocená míra zavinění všech zúčastněných osob. Pokud by soud připustil, že žalovanému škoda skutečně vznikla, nečiní míra jeho zavinění 20 procent, ale je nepoměrně nižší. Řízení bylo navíc vedeno takovým způsobem, že žalobci byla do značné míry upřena možnost se u orgánu prvního stupně vyjadřovat k provedeným důkazům.

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 27. 11. 2007, čj. 44 Ca 47/2007 – 83 byla rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 9. 2004, čj. 5230/2004-2565, jakož i rozhodnutí ředitele Vojenského zařízení 3818 Stará Boleslav ze dne 19. 7. 2004, čj. 65608-43/2004-3818 zrušena a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Zároveň bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.

Jak vyplývá z odůvodnění tohoto rozsudku, krajský soud vycházel ze závěru, že nebylo prokázáno, že žalobce zaviněným porušením svých povinností při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním způsobil vzniklou škodu. Žalobci totiž nebyla stanovena povinnost řídit se metodickými pokyny pro vedení účetnictví v rozpočtovém úseku Ministerstva obrany. Tyto pokyny byly vydány finančním úřadem

Ministerstva obrany a týkaly se složek zabývajících se účtováním. Podle funkční náplně žalobce nebylo v jeho pravomoci ovlivnit zaúčtování jednotlivých položek na faktuře, ani zaplacení objednaného zboží ze správné rozpočtové skladby. Likvidačním záznamem k faktuře č. 1210/17 má krajský soud za prokázané, že žalobce poté, co byla podřízeným pracovníkem A. V. (chybně uvedeno „C.“) přezkoušena správnost faktury z věcného a číselného hlediska, schválil dne 2. 8. 2001 výdaj za fakturu ve výši 772 659,00 Kč. Nevyplývalo však „z něho“ (zřejmě ze schválení či z likvidačního záznamu) z jaké rozpočtové položky se má zboží platit a žalobce neměl ani možnost a pravomoc ovlivnit zaúčtování jednotlivých položek příslušnou účetní složkou Ministerstva obrany.

Kasační stížností se žalovaný (stěžovatel) domáhá přezkoumání a zrušení tohoto rozsudku. Uvedl, že se předně neztotožňuje se závěrem soudu, že nebylo prokázano, že by žalobce porušil povinnost při plnění služebních úkolů. V tomto směru poukázal především na pracovní náplň žalobce, jakož i na závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 22. 3. 2007 ve věci vedené pod sp. zn. 15 Tdo 1316/2006, pokud se týká porušení povinností opatrovat či spravovat majetek. Stěžovatel nesouhlasí i s názorem krajského soudu, že se metodické pokyny pro vedení účetnictví v rozpočtovém úseku Ministerstva obrany čj. 43/11-125 HFÚ II/1-1995 platné a účinné v rozhodné době vztahovaly pouze na složky zabývajících se účtováním a nikoli na žalobce. Zde poukazuje především na čl. 2 těchto metodických pokynů, a pokud se týká přezkoumání účetního dokladu před zaúčtováním, na čl. 10 přílohy č. 1.

Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl, aby tato stížnost byla jako nedůvodná zamítnuta. Zejména poukázal na to, že krajský soud své rozhodnutí založil na správném posouzení skutkového stavu a posouzení otázky osobní odpovědnosti žalobce za vzniklou škodu. Žalobce dle svého funkčního zařazení nebyl odpovědný za průběh účetních operací, tyto činnosti spadaly do náplně jiných složek Ministerstva obrany. Pro doplnění uvádí, že funkční zařazení vojáků z povolání bylo zejména určeno tzv. číslem vojenské odbornosti vojáka a bylo přidělováno v návaznosti na jejich vzdělání a pozici, kterou měli vykonávat. V rozhodné době bylo toto číslo žalobce 126, což znamená pracovník logistiky. Pro pracovníky ekonomické služby, tj. účetnictví, rozpočet apod. byla určena čísla 950 až 954.

Nejvyšší správní soud při přezkoumání napadeného rozsudku krajského soudu vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů.

Se zřetelem na závěry o které se opírá tento rozsudek a na stížní důvody, je třeba se nejprve zabývat otázkou, zda citované metodické pokyny se na žalobce vůbec vztahovaly a zda na základě nich lze učinit závěr o porušení právních povinností žalobcem. Krajský soud dovodil, že tomu tak není, aniž by se blíže vypořádal s touto otázkou, především s částí 1 (všeobecná ustanovení) článkem 2, ve kterém je blíže vymezena působnost (osobní) tohoto interního předpisu. V tomto ustanovení je uvedeno:

„Metodické pokyny jsou závazné pro všechny složky rozpočtového úseku, které zabezpečují vedení podvojného účetnictví, a odborné orgány součástí rozpočtového úseku, které jsou uvedenými složkami finančně a materiálně zabezpečovány.“

V poznámce pod čarou č. 1 je pak uvedeno:

„Útvary, svazy a zařízení pozemního vojska, vzdušných sil a logistiky, úřady, ústavy odbory, sekce a instituce v podřízenosti Ministerstva obrany a Generálního štábu AČR, školy, místní vojenské správy a vyšší doplňovací velitelství a další organizační struktury AČR, jakož i útvary a zařízení Civilní ochrany ČR“.

Aby bylo možné s tímto ustanovením se blíže vypořádat, je nutno nejprve se zabývat otázkou organizační struktury dotyčných útvarů Ministerstva obrany a jejich vzájemných vztahů, a tak si blíže ujasnit i pojmy „složky rozpočtového úseku“ a „odborné orgány součástí rozpočtového úseku, které jsou uvedenými složkami finančně a materiálně zabezpečovány“ (se zřetelem i na citovanou poznámku pod čarou).

Pokud by bylo zjištěno, že se tyto metodické pokyny na žalobce vztahovaly, musel by se krajský soud zabývat otázkou, co je třeba rozumět přezkoušením části 1 bodu 10 ad a) přílohy č. 1 těchto metodických pokynů. Opomenout nelze ani to, že na dotyčném likvidačním záznamu k faktuře je uvedena část „proplaťte a zaúčtujte v tomto členění“ a je tedy i z tohoto pohledu otázkou, kdo tedy měl za povinnost na pravděpodobně takto běžně používaných formulářích v této části uvedené údaje schvalovat.

Z těchto důvodů byl kasační stížností napadený rozsudek Krajského soudu v Praze zrušen a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V něm je krajský soud vázán zde vysloveným právním názorem (§ 110 odst. 3 s. ř. s.). O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí o věci samé (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. června 2009

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu